

Al-Qasemi (R.A)- Academic College of Education

30.12.19

נתונים מגדריים שנתיים

מכללת אלקאסמי - מכללה אקדמית לחינוך

מדיניות מוסדית

מכללת אלקאסמי מייחסת חשיבות רבה לקידום וייצוג נשים באקדמיה, ופועלת ליישום והטמעת המלצות הוועדה שהתקבלו ב- 2015 לקידום וייצוג נשים בסגל האקדמי במוסדות להשכלה גבוהה. ועל כן בשנת הלימודים תשע"ה מינה נשיא מכללת אלקאסמי ועדה שתבחן את מצבן של נשים בסגל האקדמי במכללה, בראשותה של יועצת הנשיא להוגנות מגדרית. המלצות הוועדה הובאו בפני המועצה האקדמית במכללה שהחליטה לאמץ אותם ולהפוך אותם לנהלים. חשוב לציין שההמלצות כוונו להתמודדות עם החסמים איתם נתקלות הנשים באקדמיה מבלי לוותר על הישגים גבוהים ומצוינות מדעית. להלן ההמלצות של הוועדה:

1. גיוס מספר גדול יותר של נשים לסגל האקדמי

- על המכללה לעשות מאמצים להעדפה מתקנת בעת איתור מועמדות מתאימות לאיוש משרות.
- כל ראש חוג ימציא דו"ח שנתי שיוגש לדיקן האקדמי על מצב קידומן של נשים בחוגים השונים במכללה.

2. שימור וקידום נשים במכללה

- בחינה מחדש של אחוזי המשרות של המרצות הקבועות בסגל, שבמקרים מסוימים מהווים מחסום להגשת מועמדות לוועדת הדירוג האקדמי, על ידי איתור המרצות הראויות מבחינת יכולת הוראתית ומחקרית בחוגים השונים והעלאת אחוז המשרה בהתאם או לחילופין להוריד את אחוז המשרה המחייב להגשת מועמדות מתוך מניע של העדפה מתקנת.
- שיבוץ של שעות הוראה בבוקר למרצות שהן אימהות לילדים צעירים במטרה לאפשר להן להעלות את אחוז המשרה שלהן.
- הקצאת שעות מחקר עבור מרצות חוקרות, במטרה לעודד אותן ולעזור להן להתקדם בדירוג האקדמי.

Al-Qasemi (R.A)- Academic College of Education

- ליווי צמוד של חוקרות מתחילות על ידי חוקרים בכירים במכללה.
- הקצאת עוזרי מחקר לחוקרות מתחילות.
- העברת סדנאות לסגל המרצות (וגם המרצים) בנושא הקניית מיומנויות לבניית פורטפוליו והתכוננות נכונה להגשת מועמדות לקידום בדירוג האקדמי.

3. ייצוג נשים בוועדות המכללה

אימוץ העיקרון של ייצוג הולם של נשים בקרב חברי הוועדות וממלאי התפקידים, עם דגש על ועדת המינויים שלא קיים בה ייצוג נשי.

4. תשתיות פיזיות

חשוב לציין כי רוב האוכלוסייה שהמכללה משרתת היא נשים, אולם המבנה הפיזי שלה איננו ידידותי לאוכלוסייה זו ולוקה בחוסר רגישות לצרכיה, ובין היתר לנשים שבסגל. לכן, על המכללה ליצור תשתיות פיזיות שיקלו על האיזון בין הדרישות האקדמיות לבין חיי משפחה וגידול ילדים בתקופה זו. קיים צורך בהקמת מעון, מקומות חניה לנשים בהריון, מקום לתפילה הקרוב לחדרי הלימוד, וכו'.

מגמות שינוי במכללת אלקאסמי הנוגעות לייצוג מגדרי

בנוסף לאימוץ הנהלים שהוצגו לעיל, ובעקבות הדיונים של המועצה האקדמית במכללה בנושא שוויון מגדרי, ובעקבות אימוץ עיקרון הייצוג ההולם של נשים בקרב חברי הוועדות וממלאי התפקידים קיים ייצוג נשי בכל ועדות המכללה ובראשן הועדה למינויים שחברה בה כיום פרופ' חאולה אבו בכר ופרופ' תמי רונן.

בשנתיים האחרונות חלו מספר שינויים ועלה אחוז הנשים שמכהנות בתפקידי ניהול: דר עביר ותד ממלאת מקום דיקן הפקולטה למדעים, דר אימאן עלוש מכהנת כדיקנית סטודנטים, חצי מראשי תוכניות התואר שני הינן נשים: דר' ג'והיינה שחברי מכהנת כראש החוג לחינוך מתמטי בתואר שני, דר' רימאא דעאס – ראש תוכנית תואר שני בהוראה ולמידה, דר' תגריד קעדאן רכזת תוכנית הוראת לימודי האיסלאם בתואר השני. עבר מסלול המצויינים מניהול גברי לניהול נשי בריכוזה של דר אריגי מסארווה, דר' היפא מג'אדלה מכהנת כראש ההתנסות המעשית וגב' אפנאן מואסי מתאמת תוכנית אקדמיה-כיתה, דר חנין מג'אדלה רכזת אקדמית לסטודנטים ממזרח ירושליים, דר מרווה אבו עסבה מכהנת כראש האגף לקשרים בינלאומיים אקדמיים, דר אסמהאן חרזאללה ראש האגף לפיתוח מקצועי, דר אינאס קעדאן ראש אגף ללימודי תעודה, גב' אזהאר אבו סלאח מנהלת מינהל אקדמי והוראה. דר שולמית קיציס מנהלת מרכז הסימולציה ודר אבתיהאל עסלי רכזת מחלקת פטור. בנוסף לנשים שמכהנות כראשי מסלולים ומנהלות מרכזים מלפני יותר משנתיים.

Al-Qasemi (R.A)- Academic College of Education

בנוסף לעיל מונתה דר אימאן עלוש וגב' מרווה מג'אדלה בדראן לתפקיד נציבות למניעת הטרדה מינית, והוקצו לגב' רגידה מסאלחה שתי שעות שבועיות לייעוץ פסיכולוגי לסטודנטיות .

יתר על כן, ובעיון בממצאים של הדוח המגדרי השנתי לשנה"ל 2018-2019 עולה כ :

❖ קיימת עלייה של 4% באחוז המרצות בדרגת מרצה ומרצה בכיר. עם פער שנשמר לטובת הגברים. (לשונית T1A)

❖ קיימת עלייה באחוז הנשים שנקלטו כחברי סגל חדשים בדרגת זוטור, ואחוזם גבוה מגברים בשנת 2019. (לשונית T1B)

❖ קיימת עלייה במספר מקבלות קביעות חדשות בשנת 2019 בהשוואה לשנה הקודמת, יחד עם זה קיים פער לטובה הגברים. (לשונית T3A).

❖ קיימת עלייה משמעותית באחוז הנשים שקיבלו קידום מדרגת מרצה לדרגת מרצה בכיר, מאפס עד לשוויון באחוז הקידום בהשוואה לגברים. אין עליה משמעותית בקידום בשאר הדרגות הן לנשים והן לגברים. (לשונית T4A)

❖ קיים תעדוף נשים בממוצע זמן הקידום מדרגת מרצה לדרגת מרצה בכיר ממוצע של 2.5 שנים לעומת 5.16 שנים. ושוויון מגדרי בשאר הדרגות. (לשונית T4B)

❖ ניתן לראות עלייה באחוז הנשים בעלות תפקיד בשנת 2019 בהשוואה לשנה הקודמת (עלייה של 13% - מוסד, 10% - חוג), חשוב לציין שמבנה פקולטאי יושם מתחילת שנת תש"פ וכי דר' עביר ותד מכהנת כממלאת מקום דיקן פקולטה למדעים. (לשונית T5)

❖ ניתן לראות עלייה במספר מקבלות המלגה וכן בסך כל הסכום. מספר מקבלות המלגה גבוה בצורה משמעותית אצל נשים לעומת גברים. (לשונית T7)

❖ קיימת עלייה באחוז הנשים החברות בוועדות הקידום והגיוס בשנת 2019 לעומת 2018. (לשונית T9)

בשנת 2018 ו2019 התקיימו סדנאות לסגל המרצות (וגם המרצים) בנושא הקניית מיומנויות מחקריות. על מנת להעלות את אחוז הפרסומים ולסייע בפעילות המחקרית שלהם וקידום האקדמי.

שינויים התחוללו גם ברמת התשתיות הפיזיות הבולט מבניהם הקמתו של חדר הנקה והחתלה המשרת את ציבור הסטודנטיות והמרצות בתוך קמפוס המכללה.

ניתן לסכם שהמכללה נמצאת בתהליך שינוי ומתאמצת ליישם את המלצות הועדה, למרות מגמות השינוי עדיין לא מתקיים שוויון מגדרי, כמו כן קיים צורך בייצוג של נשים בדרגות האקדמיות :

Al-Qasemi (R.A)- Academic College of Education

פרופסור חבר, ופרופסור מן המניין. וקיים צורך בצמצום ממוצע שנות הקידום עבור הנשים. דבר שניתן לעקוב אחרי יישומו במסגרת תפקיד "יועצת לנשיא להוגנות מגדרית".

תפקיד יועצת לנשיא להוגנות מגדרית

בשנת הלימודים תשע"ה מוסד במכללת אלקאסמי תפקיד יועצת הנשיא להוגנות מגדרית. התפקיד הוצג בפני המועצה האקדמית העליונה של המכללה, והוחלט על אימוץ המלצות ועדת כרמי לקידום נשים בסגל האקדמי במוסדות להשכלה גבוהה.

תפקיד יועצת הנשיא להוגנות מגדרית במכללת אלקאסמי הינו תפקיד המעוגן במסמכים הרשמיים של המכללה. התפקיד מוכר כתפקיד אקדמי- ניהולי המזכה בגמול תפקיד ובהפחתת מכסת ההוראה בשעותיים אקדמיות שנתיות.

בנוסף, השנה מכללת אלקאסמי מינתה ועדה אשר תמליץ על פעילות וצעדים שיתרמו לקידום מעמדן של נשים בסגל האקדמי במכללה שעומדת בראשה יועצת לנשיא להוגנות מגדרית.

תחומי האחריות של יועצת הנשיא להוגנות מגדרית הם:

- הכנת דו"חות שנתיים של שוויון מגדרי במכללת אלקאסמי המוגש לנשיא המכללה. הדו"ח מתייחס, בין השאר, להשגת יעדים של גיוס וקידום נשים למשרות אקדמיות.
- מעקב אחרי קצב הקידום של נשים במערכת לצורך איתור נשים ראויות לכאורה לקידום ולעדכן את הרכז האקדמי וראש המכללה בנושא על מנת שהנושא ייבחן על ידם.
- מעקב אחרי יישום עקרון "הייצוג ההולם" של נשים בקרב חברי הוועדות וממלאי התפקידים.
- מעקב אחרי יצירת תקן "family friendly" למכללה הכולל תנאים תומכי משפחה כגון: מעון יום במוסד האקדמי, חדרי הנקה וכו'.
- חברה בוועדת הדיקנים, המועצה האקדמית והמועצה האקדמית העליונה.
- יוזמת פעילויות שוטפות של חברות הסגל כמו ימי עיון המתייחסים לנשים באקדמיה בהקשר של החברה והתרבות הערבית בפרט והחברה הישראלית בכלל.

Al-Qasemi (R.A)- Academic College of Education

פרטיה של היועצת

שם: ד"ר אריגי מסארווה

השכלה: תואר שלישי בחינוך (בית ספר לחינוך, אוניברסיטת תל אביב)

תואר שני בהפרעות בתקשורת (אוניברסיטת תל אביב)

תפקיד נוסף: ראש תוכנית המצויינים (רג"ב) במכללת אלקאסמי